

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 8C/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117202790
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Otília Doláková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1117202790.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudkyňou JUDr. Otíliou Dolákovou, v sporovej veci žalobcu: V. A., N. Y. Č.. XX/XX, XXX XX Č., zastúpený právnym zástupcom: JUDr. Lubomír Müller, euroadvokát, Symfonická č. 1496/9, Praha 5, Česká republika, proti žalovanej: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. č. 13, 813 11 Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 12 000 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu žalobcu zamietá.
- II. Súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 10. 02. 2017 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 12 000 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 18. 12. 2015 až do zaplatenia, ako nemajetkovej ujmy, a náhrady trov konania.

2. Žalobca v žalobe uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 1T 382/1973 (bez uvedenia dátumu) bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roku nepodmienečne. Išlo o prvé odsúdenie žalobcu za tento trestný čin. Vo výkone trestu odňatia slobody (prepustený bol z ústavu Martin) bol žalobca od 17. 05. 1974 do 10. 05. 1975, kedy bol prepustený z výkonu trestu na základe amnestie prezidenta republiky. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, právoplatným dňa 17. 04. 2015, bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. vo vzťahu k jeho odsúdeniu rozsudkom Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 1T 382/1973. Následne dňa 17. 06. 2015 podal žalovanej žiadosť o odškodnenie a zadosťučinenie. V žiadosti požiadal žalobca, okrem iného, o náhradu nemateriálnej (morálnej a citovej) ujmy vo výške 12 000 Eur. Žalovaná listom zo dňa 30. 12. 2015, doručeným žalobcovi dňa 01. 08. 2016, tejto žiadosti čiastočne vyhovel a podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. a), c) zákona č. 119/1990 Zb. priznala žalobcovi odškodnenie vo výške spolu 1 045, 10 Eur (náhrada za stratu na zárobku po dobu výkonu trestu odňatia slobody vo výške 979, 40 Eur, náhrada trov trestného konania vo výške 6, 70 Eur, náhrada nákladov výkonu trestu vo výške 59 Eur). V časti žiadosti žalobcu o zaplatenie nemajetkovej ujmy mu nevyhovela s odôvodnením, že žalobcom požadovanú nemajetkovú ujmu nie je možné žalobcovi podľa ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb. priznať. Preto sa žalobca touto žalobou domáha proti žalovanej zaplatenia tejto nemajetkovej ujmy vo výške 12 000 Eur spolu s príslušenstvom súdnou cestou.

3. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že ujma žalobcu, ktorej odškodnenia sa domáha, spočíva v tom, že 12 mesiacov bol zbavený osobnej slobody, pretože kvôli svojmu svedomiu a náboženskému vyznaniu

nechcel vojensky podporovať vtedajší štátny režim. Vzhľadom na to, že vtedy bola branná povinnosť do 60 roku veku muža, a súdy neuznávali zásadu "ne bis in idem", hrozilo žalobcovi, že strávi vo vezení dlhšiu dobu ako ten, kto spácha trestný čin vraždy. Žalobca pri svojej právnej argumentácii, ktorou odôvodňoval svoj nárok, poukazoval na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co 344/2014 - 120 zo dňa 09. 06. 2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 21C 112/2012 - 74 zo dňa 30. 01. 2014 v podobnej (skutkovo i právne) veci žalobcu W. G. proti rovnakej žalovanej. Ďalej poukazoval i na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co 463/2015 - 168 zo dňa 25. 10. 2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 17C 157/2014 - 63 zo dňa 02. 02. 2015 v podobnej (skutkovo i právne) veci žalobkyne Zuzany Matejovej proti rovnakej žalovanej. Ďalej podporne poukazoval na ďalšie ešte neprávoplatné rozhodnutia tunajšieho súdu v skutkovo a právne podobných veciach (8C 157/2012, 11C 183/2013, 4C 196/2012, 16C 178/2013, 16C 58/2014, 11C 39/2014, 11C 65/2014, 4C 55/2014). Žalobca však prioritne poukazoval na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. V. G. proti Grécku, ktorý je podľa žalobcu hlavným vodítkom pri posudzovaní nárokov občanov vo všetkých krajinách, ktoré jurisdikcii ESLP podliehajú.

4. Žalovaná písomným vyjadrením zo dňa 16. 02. 2018, doručeným tunajšiemu súdu dňa 19. 02. 2018, čl. 31, žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú a žalobcovi nepriznať náhradu trov konania. Žalovaná uvádzala, že podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. je možné poskytnúť nápravu za krivdy, ku ktorým došlo v predchádzajúcom režime v období od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990 odsudzujúcimi súdnymi rozhodnutiami, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, a to predovšetkým zabezpečením spoločenskej rehabilitácie a primeraného hmotného zabezpečenia neprávom odsúdeným osobám, ktorého rozsah zákonodarca upravil v 6. oddiele tohto zákona. Nároky podľa ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb., ktoré si žalobca u žalovanej uplatnil, boli žalobcovi priznané. Zákon č. 119/1990 Zb. nepredpokladá možnosť náhrady nemajetkovej ujmy, preto žalovaná v tejto časti žiadosti žalobcovi nevyhovela. Ak by sa žalobca domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy na základe zákona č. 119/1990 Zb. (keďže žalobca v žalobe konkrétne neuviedol právny titul na základe ktorého sa domáha predmetného nároku), žalovaná považuje žalobu za právne nedôvodnú, pretože zákon č. 119/1990 Zb. neumožňuje domáhať sa nároku na zaplataenie nemajetkovej ujmy. Nároky, ktorých sa žiadateľ môže domáhať podľa zákona č. 119/1990 Zb. sú demonštratívne uvedené v ustanovení § 23 tohto zákona. Možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 119/1990 Zb. nemožno odôvodňovať demonštratívnosťou výpočtu nárokov na odškodnenie uvedených v ustanovení § 23 tohto zákona. Takýto výklad uvedeného ustanovenia je neprípustný, čo žalovaná preukazovala i rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co 38/2014 zo dňa 25. 02. 2016 a skorším rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 85/2011 zo dňa 29. 11. 2011. Žalovaná poukazovala na komplexný pohľad na právnu úpravu 6. oddielu zákona č. 119/1990 Zb. (konkrétne ustanovenia § 23, § 24, § 25, § 27), z ktorej podľa žalovanej vyplýva, že zákonodarca chcel len zdôrazniť (nie upraviť) existenciu aj ďalších v zákone č. 119/1990 Zb. uvedených nárokov na odškodnenie, čím nechcel ponechať úplne otvorený okruh možných zložiek nároku na odškodnenie podľa tohto zákona. Prípadné priznanie predmetného nároku žalobcovi nie je možné ani podľa žiadneho iného vnútroštátneho právneho predpisu. Žalobcovi nie je možné predmetný nárok priznať ani podľa ustanovenia čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, do ktorej boli inkorporované ustanovenia čl. 9 ods. 5, čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Žalobcovi nie je možné ním uplatnený nárok priznať ani podľa ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože vychádzajúc z viacerých rozsudkov Krajského súdu v Bratislave (3Co 38/2014 zo dňa 25. 02. 2016, 3Co 278/2015 zo dňa 30. 11. 2016, 3Co 446/2014 zo dňa 30. 11. 2016, 4Co 282/2015 zo dňa 30. 11. 2016), nie je možné priamo aplikovať toto ustanovenie Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemateriálnej ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnej slobody dotknutej osoby, ku ktorému došlo alebo zásah bol ukončený, pred tým ako sa stal Dohovor pre Slovenskú republiku záväzný. Žalovaná, okrem právneho základu v danej veci, namietala i nepreukázanie žalobcom vzniku nemajetkovej ujmy a ním uplatnenej výšky. Žalovaná nesúhlasila s argumentáciou žalobcu, že na danú vec sa prioritne vzťahuje rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. V. G. proti Grécku. Svoj nesúhlas odôvodňovala tým, že tento rozsudok nie je na danú vec aplikovateľný, pretože ESLP v ňom priznal odškodnenie, na ktoré vznikol žiadateľovi nárok práve porušením ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru za zásah, ku ktorému došlo v období, v ktorom bolo Grécko Dohovorom viazané. Naopak, z judikatúry ESLP

vyplýva, že dňom ratifikácie Dohovoru musí byť konanie štátu a jeho orgánov v súlade s Dohovorom, a neexistuje v Dohovore uvedená povinnosť štátu napraviť krivdy a ujmy, ktoré boli spôsobené pred jeho ratifikáciou, pretože by podkopal všeobecný princíp zákazu retroaktivity. Žalovaná namietala i právny základ žalobcom uplatneného príslušenstva, a to s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. k. 6Cdo 185/2011 zo dňa 14. 03. 2012 a 1Cdo 15/1997 zo dňa 24. 06. 1998, pretože povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe právoplatného súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až jej uplynutím sa dlžník dostáva do omeškania.

5. Podľa ustanovenia článku 46 ods. 3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia článku 51 ods. 1 Ústavy SR, domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa ustanovenia článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

Podľa ustanovenia článku 9 ods. 5 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach č. 120/1976 Zb., každý, kto sa stal obeťou nezákonného zatknutia alebo väzby, má vymáhateľné právo na náhradu.

Podľa ustanovenia článku 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach č. 120/1976 Zb., ak sa niekomu dokázalo spáchanie trestného činu a ak bol neskôr tento dôkaz vyvrátený alebo ak bol niekto oslobodený od obžaloby na základe toho, že nejaká nová skutočnosť presvedčivo ukazuje, že výrokom súdu bol porušený zákon, poskytne sa tomu, kto bol potrestaný na základe takého dôkazu, náhrada podľa zákona, pokiaľ sa nedokáže, že včasné uvedenie do známosti prv neznámej skutočnosti nejde úplne ani čiastočne na ujmu tejto osoby.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1,2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, účelom zákona je zrušiť odsudzujúce súdne rozhodnutia za činy, ktoré v rozpore s princípmi demokratickej spoločnosti rešpektujúcej občianske politické práva a slobody zaručené ústavou a vyjadrené v medzinárodných dokumentoch a medzinárodných právnych normách zákon označoval za trestné, umožniť rýchle preskúmanie prípadov osôb takto protiprávne odsúdených v dôsledku porušovania zákonnosti na úseku trestného konania, odstrániť neprimerané tvrdosti v používaní represie, zabezpečiť neprávom odsúdeným osobám spoločenskú rehabilitáciu a primerané hmotné odškodnenie a umožniť zo zistených nezákonností vyvodit' dôsledky proti osobám, ktoré platné zákony vedome alebo hrubo porušovali. Činy, ktoré smerovali k uplatneniu práv a slobôd občanov zaručených ústavou a vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v nadväzujúcich medzinárodných paktoch o občianskych a politických právach, boli česko-slovenskými trestnými zákonmi vyhlásené za trestné v rozpore s medzinárodným právom a medzinárodnému právu odporovalo aj ich trestné stíhanie a trestanie.

Podľa ustanovenia § 33 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. ak sa trestné stíhanie pre niektorý z činov uvedených v § 2 a 4 zastavilo alebo prerušilo, môžu osoby uvedené v § 5 ods.1 požiadať, aby sa v trestnom stíhaní pokračovalo. Žiadosť možno podať do dvoch rokov od účinnosti tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. ustanovenia tohto zákona sa použijú obdobne na rehabilitáciu a odškodnenie osôb nezákonne zbavených osobnej slobody alebo majetku v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v § 2 a 4 v období od 25.2.1948 do 1.1.1990, aj keď sa nezačalo trestné stíhanie, pokiaľ nedošlo k plnému odškodneniu podľa prv platných predpisov. Ustanovenie § 27 sa použije obdobne.

Podľa ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. v znení noviel, nárok na odškodnenie zahŕňa najmä:

a) náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 2500,- Kčs, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov,

- b) náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov,
- c) náhradu trov trestného konania vo výške 200,- Kčs, výkonu väzby vo výške 600,- Kčs za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 150,- Kčs za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov,
- d) náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní,
- e) náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. v znení noviel pri uplatnení nároku podľa § 23 sa postupuje podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom spolu so žalobou - uznesenie Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, potvrdenie Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 16. 04. 2013, žiadosť o odškodnenie žalobcu doručená žalovanej dňa 17. 06. 2015, stanovisko žalovanej zo dňa 30. 12. 2015, list žalovanej zo dňa 01. 08. 2016, ako aj ostatnými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise. Strany nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, iba počas konania priebežne predkladali súdu rôzne rozhodnutia jednotlivých súdov (Krajský súd v Bratislave, Najvyšší súd Slovenskej republiky), týkajúce sa podobných (skutkovo a právne) vecí.

7. Súd na základe vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový stav veci, ktorý vo veci nebol medzi stranami sporný:

8. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č. k. 1T 382/1973 (žalobca počas konania neuviedol jeho dátum a z listinných dôkazov ho nebolo možné zistiť) bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roku nepodmienečne. Išlo o prvé odsúdenie žalobcu. Uvedené rozhodnutie žalobca počas konania súdu nepredložil.

9. Ako vyplýva z potvrdenia Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 16. 04. 2013 žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody (prepustený z ústavu Martin) od 17. 05. 1974 do 10. 05. 1975, kedy bol prepustený z výkonu trestu na základe amnestie prezidenta republiky.

10. Z potvrdenia Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 16. 04. 2013 vyplýva, že žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody aj v období od 20. 11. 1979 do 20. 11. 1980 (prepustený z ústavu Košice - Šaca) a to na základe odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 2T 343/1979 (nie je uvedený jeho dátum), kde bol žalobca uznaný vinným rovnako zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona. Išlo o druhé odsúdenie, ktoré však nie je predmetom tohto sporu.

11. Z potvrdenia Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 16. 04. 2013 vyplýva, že žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody aj v období od 12. 07. 1982 do 12. 07. 1983 (prepustený z ústavu Košice - Šaca) a to na základe odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 161/1982 (nie je uvedený jeho dátum), kde bol žalobca uznaný vinným rovnako zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona. Išlo o tretie odsúdenie, ktoré však rovnako nie je predmetom tohto sporu.

12. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, právoplatným dňa 17. 04. 2015, bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. vo vzťahu k jeho odsúdeniu rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č. k. 1T 382/1973.

13. Dňa 17. 06. 2015 doručil žalobca žalovanej žiadosť o odškodnenie a zadostučinenie. V žiadosti požiadal žalobca, okrem iného, o náhradu nemateriálnej (morálnej a citovej) ujmy vo výške 12 000 Eur. V tejto žiadosti žalobca uviedol, že žiada o tento nárok na základe princípu primeranosti s prihliadnutím

na ustanovenia čl. 9 ods. 5, čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. V. G. proti Grécku.

14. Žalovaná listom zo dňa 30. 12. 2015, doručeným žalobcovi dňa 01. 08. 2016, žiadosti žalobcu čiastočne vyhovel a podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. a), c) zákona č. 119/1990 Zb. priznala žalobcovi odškodnenie vo výške spolu 1 045, 10 Eur, Priznaná suma predstavuje náhradu za stratu na zárobku po dobu výkonu trestu odňatia slobody vo výške 979, 40 Eur, náhradu trov trestného konania vo výške 6, 70 Eur a náhradu nákladov výkonu trestu vo výške 59 Eur.

15. V časti žiadosti žalobcu o zaplatenie náhrady nemateriálnej ujmy vo výške 12 000 Eur nevyhovela s odôvodnením, že žalobcom požadovanú nemajetkovú ujmu mu nie je možné podľa ustanovenia § 23 zákona č. 119/1990 Zb. priznať.

16. Žalobca v žalobe, i napriek jeho zastúpeniu právnym zástupcom, neuviedol konkrétne podľa akého právneho titulu (právneho predpisu) sa zaplatenia nemajetkovej ujmy domáha. Počas konania právny zástupca žalobcu, s poukazom na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave v podobných veciach, uvádzal, že sa domáha predmetného nároku ako náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 119/1990 Zb., ale prioritne v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. V. G. proti Grécku a v zmysle judikatúry ESĽP. Žalobca svoju právnu argumentáciu podporil i na rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co 463/2015 - 168 zo dňa 25. 10. 2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 17C 157/2014 - 63 zo dňa 02. 02. 2015 v podobnej veci žalobkyne Zuzany Matejovej proti rovnakej žalovanej. Rovnako na podporu svojej argumentácie uvádzal i neprávoplatné rozsudky tunajšieho súdu v podobných veciach (8C 157/2012, 11C 183/2013, 4C 196/2012, 16C 178/2013, 16C 58/2014, 11C 39/2014, 11C 65/2014, 4C 55/2014). Súd prvej inštancie neprihliadol pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci na "neprávoplatné" rozsudky vydané tunajším súdom v skutkovo a právne podobných veciach uvádzaných žalobcom.

17. Žalobca svoju právnu argumentáciu podporil i rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co 344/2014 - 120 zo dňa 09. 06. 2016, ktorým bol potvrdený žalobe vyhovujúci rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 21C 112/2012 - 74 zo dňa 30. 01. 2014 v podobnej veci žalobcu W. G. proti rovnakej žalovanej. V čase predmetného konania o tejto veci rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dovolania žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co 344/2014 zo dňa 09. 06. 2016. Žalobca považoval rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto veci sa smerodajné, preto žiadal dve pojednávania vytyčené súdom v predmetnej veci odročiť. Počas konania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 3Cdo 19/2017 zo dňa 13. 09. 2018 rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co 344/2014 zo dňa 09. 06. 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie o predmetnej žalobe, odvolací súd vo veci žalobcu W. G. proti žalovanej ešte nerozhodol. Preto súd prvej inštancie neprihliadol pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci na "neprávoplatný" rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 21C 112/2012 - 74 zo dňa 30. 01. 2014.

18. Žalovaná počas konania uvádzala, že ak by sa žalobca domáhal predmetného nároku podľa zákona č. 119/1990 Zb., keďže v žalobe konkrétne právny titul neuviedol, nie je možné tento nárok žalobcovi priznať, pretože nároky podľa zákona č. 119/1990 Zb. sú síce uvedené v ustanovení § 23 tohto zákona demonštratívne, ale z demonštratívneho uvedenia jednotlivých nárokov nie je možné odvodzovať možnosť domáhať sa v tomto zákone vôbec neuvedeného a neupraveného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaná, s poukazom na rôzne právne vyhodnotenia jednotlivých súdov rozhodujúcich už i právoplatne v podobných veciach, uvádzala, že žalobcovi nie je možné nárok priznať ani podľa žiadneho iného vnútroštátneho právneho predpisu, ani podľa ustanovenia čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, do ktorej boli inkorporované ustanovenia čl. 9 ods. 5, čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Žalobcovi nie je možné ním uplatnený nárok priznať ani podľa ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože vychádzajúc z viacerých rozsudkov Krajského súdu v Bratislave (3Co 38/2014 zo dňa 25. 02. 2016, 3Co 278/2015 zo dňa 30. 11. 2016, 3Co 446/2014 zo dňa 30. 11. 2016, 4Co 282/2015 zo dňa 30. 11. 2016), nie je možné priamo aplikovať toto ustanovenie Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemateriálnej ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnej slobody dotknutej osoby, ku ktorému došlo alebo zásah bol ukončený, pred tým ako sa stal Dohovor pre Slovenskú republiku záväzný. Žalobcovi nárok

nie je možné priznať ani v zmysle žalobcom prioritne argumentovaným rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. V. G. proti Grécku, pretože tento rozsudok nie je na danú vec aplikovateľný, keďže ESĽP v ňom priznal odškodnenie, na ktoré vznikol žiadateľovi nárok práve porušením ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru za zásah, ku ktorému došlo v období, v ktorom bolo Grécko Dohovorom viazané. Naopak, z judikatúry ESĽP vyplýva, že dňom ratifikácie Dohovoru musí byť konanie štátu a jeho orgánov v súlade s Dohovorom, a neexistuje v Dohovore uvedená povinnosť štátu napraviť krivdy a ujmy, ktoré boli spôsobené pred jeho ratifikáciou, pretože by podkopal všeobecný princíp zákazu retroaktivity.

19. Súd vychádzajúc zo žaloby žalobcu a prednesu jeho právneho zástupcu počas konania na pojednávaní ustálil, že náhrady nemajetkovej ujmy sa žalobca domáha podľa zákona č. 119/1990 Zb., keďže uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, právoplatným dňa 17. 04. 2015, bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. vo vzťahu k jeho odsúdeniu rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č. k. 1T 382/1973. Preto sa súd prioritne zaoberal a vyhodnocoval touto právnou argumentáciou žalobcu a protiargumentáciou žalovanej. Vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov v skutkovo a právne podobných veciach, súd prihliadol podľa ustanovenia čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pri právnom vyhodnotení predmetného nároku, i na Stanovisko Krajského súdu v Bratislave, Občianskoprávneho kolégia č. 1/2017 zo dňa 01. 03. 2017, ktoré bolo prijaté vzhľadom na výkladové rozdiely právoplatných rozhodnutí senátov 3Co, 4Co, 8Co, 9Co, 14Co, k otázke právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. a jej vzťahu k právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 119/1990 Zb. k otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru, a v kontexte tohto stanoviska ostatné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co 193/2017 - 71 zo dňa 29. 11. 2018 vydané v podobnej veci odvolacím súdom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o predmetnom nároku. Súd prvej inštancie tak neprihliadol na stranami uvádzané časovo skoršie rôzne rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave v podobných veciach, neprihliadol na stranami uvádzané rozhodnutia českých súdov, ktoré nie sú na území Slovenskej republiky právne záväzné, neprihliadol na rôzne neprávoplatné rozhodnutia tunajšieho súdu vydané v podobných veciach uvádzané žalobcom.

20. Súd uvádza, že uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, právoplatným dňa 17. 04. 2015, bola vyslovená účasť žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. vo vzťahu k jeho odsúdeniu rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č. k. 1T 382/1973, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roku nepodmienečne. Na základe tohto rozhodnutia súdu tak vzniklo žalobcovi právo na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb., teda podľa špeciálneho právneho predpisu, ktorý sa musí v danej veci aplikovať a nie je možné použiť žiadnu inú všeobecnú právnu úpravu. Pre osoby, ktoré podľa zákona č. 119/1990 Zb. sú osobami oprávnenými žiadať odškodnenie, platí pre uplatňovanie a uspokojovanie majetkových a iných nárokov vo vzťahu medzi nimi a štátom zvláštna právna úprava, bez ohľadu na to, na to, ktorý právny predpis je pre úspešnosť uplatnených nárokov priaznivejší. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 119/1990 Zb. sa tak nemožno proti štátu domáhať iných, či ďalších nárokov, ako tých, ktoré tento zákon upravuje. V ustanovení § 23 zákona č. 119/1990 Zb. sú demonštratívny (slovné spojenie "najmä") výpočtom uvedené jednotlivé nároky, ktorých sa žalobca podľa tohto zákona, a s poukazom na právnu úpravu celého 6. oddielu zákona č. 119/1990 Zb. (konkrétne ustanovenia § 23, § 24, § 25, § 27), môže domáhať. I napriek tomu, že ustanovenie § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. uvádza len príkladmo jednotlivé položky nárokov a teda výslovne neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť normotvorcu a zákonodarcu a priznať v občiansko súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú jednotlivým osobám, pretože by tým prekročil hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou vymedzenou v Ústave Slovenskej republiky. Preto súd konštatuje, že žaloba žalobcu, v ktorej sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 119/1990 Zb. je právne nedôvodná a súd tak žalobu zamietol.

21. Súd ďalej uvádza, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné žalobcovi priznať, ani podľa ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože vychádzajúc zo záverov doterajšej súdnej praxe uvedenej v bode 19 tohto rozsudku, nie je možné priamo aplikovať

toto ustanovenie Dohovoru v súvislosti s priznaním náhrady nemateriálnej ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnej slobody dotknutej osoby, ku ktorému došlo alebo zásah bol ukončený (výkon trestu odňatia slobody bol v období od 17. 05. 1974 do 10. 05. 1975), pred tým ako sa stal Dohovor pre Slovenskú republiku záväzný (od 18. 03. 1992) s tým, že okamih účasti žalobcu na rehabilitácii (uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 6Nt 17/2014 - 43 zo dňa 17. 04. 2015, právoplatným dňa 17. 04. 2015) z tohto pohľadu nie je relevantný. K nezákonnému zásahu došlo rozsudkom Okresného súdu Košice - vidiek č. k. 1T 382/1973 (bez uvedenia dátumu) bol žalobca uznaný vinným zo spáchania trestného činu nesplnenia odvodnej povinnosti podľa ustanovenia § 267 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roku nepodmienečne a tento trest žalobca vykonal v období od 17. 05. 1974 do 10. 05. 1975, teda k tzv. nezákonnému zásahu do práv žalobcu došlo jednoznačne pred tým ako Dohovor sa stal pre Slovenskú republiku záväzný. S poukazom na uvedenú právnu argumentáciu, tak nevznikol žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ani z tohto právneho dôvodu.

22. Súd ďalej uvádza, že predmetný nárok nevznikol žalobcovi, prihliadnúc na rozhodovaciu prax súdov uvedenú v bode 19 tohto rozsudku, ani podľa ustanovenia čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, do ktorej boli inkorporované ustanovenia čl. 9 ods. 5, čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach č. 120/1976 Zb., pretože ani tento právny predpis nemajetkovú ujmu neupravuje a zákon č. 119/1990 Zb. je špeciálnym právnym predpisom, ktorý je potrebné v danej veci tak prednostne aplikovať.

23. Súd ďalej uvádza, že predmetný nárok nevznikol žalobcovi, prihliadajúc na rozhodovaciu prax súdov uvedenú v bode 19 tohto rozsudku, ani podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. k. 54/1996/673/859 - 860 zo dňa 29. 05. 2007 vo veci H. a G. proti Grécku, pretože tento rozsudok, tak ako to uvádzala žalovaná, nie je na danú vec aplikovateľný, pretože neriešil totožnú vec. ESĽP v tomto rozsudku priznal odškodnenie, na ktoré vznikol žiadateľovi nárok práve porušením ustanovenia čl. 5 ods. 5 Dohovoru za zásah, ku ktorému došlo v období, v ktorom bolo Grécko Dohovorom viazané. Daný rozsudok riešil prípad, keď došlo k uväzneniu občanov iného štátu v rozpore s tuzemským právom a tuzemský štát ich neodškodnil z dôvodu, že jeho vnútorné právo nedisponovalo vynutiteľným nárokom na odškodnenie pred vnútroštátnymi orgánmi, čo nie je predmetným prípadom, pretože Slovenská republika disponuje právnym predpisom na odškodnenie (zákon č. 119/1990 Zb.) a súd prvej inštancie ho i v danej veci prioritne aplikoval.

24. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, tak súd žalobu žalobcu ako právne nedôvodnú zamietol.

25. Súd o trovách konania rozhodoval podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Keďže úspešná žalovaná počas konania uviedla, že si nárok na náhradu trov konania neuplatňuje, súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

26. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa ustanovenia § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolačné dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.